

ressò mont-roigenc

LES CAMPANES DE MONT-ROIG I ELS DARRERS CAMPANERS

Miquel Anguera, “Beatet”

22-12-2022

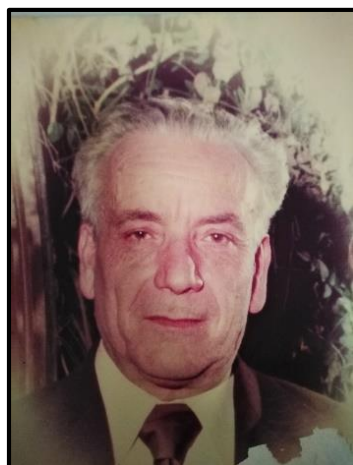
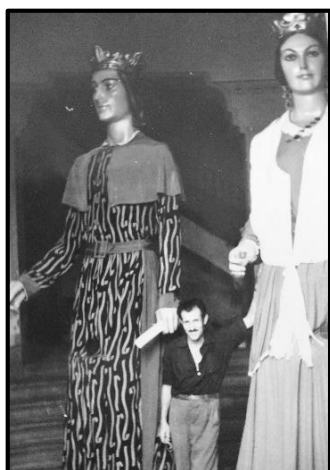
El proppassat 12 de desembre penjàvem al web de **Ressò mont-roigenc** la notícia que la UNESCO (el passat 1 de desembre), declarava el “toc manual de campanes” com a “patrimoni cultural immaterial de la Humanitat”. També dèiem (extret del Diari de Tarragona) que encara hi havia 31 campanars de les nostres comarques, 13 grups de campaners i 16 persones individuals que encara tocaven les campanes amb l’ancestral sistema *manual*.

Els tres agutzils Jaume Sabaté, Joan i Josep Grifoll, anys 60

Això em va fer pensar que valdria la pena d’intentar informar-nos de les darreres persones que van tocar, manualment, les campanes de Mont-roig (anomenades Jesús any 1803, Maria 1850 i Josep 1884, com explicàvem en un recent article penjat a **Ressò**) del nostre campanar de l’Església Vella. Hem estat parlant amb alguns familiars del Josep Grifoll i Olivé (q.e.p.r.), Joan Grifoll i Jordà (q.e.p.r.) i el Joan Grifoll i Bru (jubilat des del 2021) els quals, molt amablement, ens van explicar el que recordaven i us adjuntem algunes fotografies que ens van cedir.

Josep Grifoll i Olivé, agutzil, també fou enterrador i campaner manual. Va morir el 1977, als 58 anys. Tocava les campanes a la una del migdia (se'n deia “ventar”) i avisava per anar a dinar; a les 2 tornava a “ventar” per tornar a la feina (aquest era l’horari d’hivern). A l’estiu “ventava” igualment a la una, i a 2/4 de 3 (mitja hora més tard). També hi havia toc de festa com per la Festa Major, la Fira, etc. També tocava a “morts” amb diferent toc si era home o dona. També hi havia un toc diferent quan avisava si havia algun incendi al terme. Més antigament, ens recorden que hi havia hagut toc de sometent, però no podem precisar-ne el toc. Personalment recordo, de petit, que la campaneta de l’Ermita també “ventava” a migdia. Probablement, molts encara recordarem que la família del Josep Grifoll va viure molts anys a la Casa de la Vila (actual Casa de Cultura Agustí Sardà).

Joan Grifoll i Olivé. El Roc i la Bàrbara Any 1975-76 Amb la pubilla Rosa M. Casas (1972)

Traspasat el Josep, son parent Joan Grifoll i Jordà, “Joan Oli”, agafà la responsabilitat de les campanes, juntament amb la que ja tenia de les aigües de Mont-roig (aigua corrent a les cases des del 1956-57). També direm que portà algun cop els gegants de la Vila, Roc i Bàrbara (comprats el 1966, com demostra una foto adjunta). Morí l’any 1980 i l’Ajuntament de Mont-roig (el primer elegit democràticament després de la dictadura de Franco, el 1979), el va homenatjar amb la dedicació d’un carrer al seu nom, poc després d’haver traspassat (Carrer de Joan Grifoll, entre el carrer del Call i el del doctor Segarra).

Uniforme d’agutzil anys 60

El mont-roigenc Jaume Sabaté i Rovira “Casimiro”, agutzil, també tocava les campanes quan, per causes sobrevingudes, el campaner estava malalt o absent del poble.

Joan Grifoll i Bru, també “Joan Oli”, entrà a treballar a l’Ajuntament l’octubre de 1979 substituint son pare Joan Grifoll i Jordà, ja malalt, i agafà també la responsabilitat de les campanes i les aigües. La Miquela Pascual “Cubana” (aquest renom li venia perquè un avantpassat seu havia estat a l’illa de Cuba), era l’encarregada d’organitzar els enterraments i preparar els difunts i avisava el Joan que havia de tocar a morts abans de les 8 del matí. El Joan Grifoll, fill, es jubilà com ja hem dit l’any passat, 2021, i sempre

tindrà l'honor d'haver estat el darrer campaner manual de la nostra vila de Mont-roig. El canvi del toc de campanes manual a fer-ho amb un comandament a distància es feu a finals dels anys noranta del segle passat, abans de les eleccions municipals de 1999.

Josep Grifoll i Rosita Parés (1948)

L'Alejandro Alabart i Alsina (q.e.p.r.) que tants anys treballà a l'Ajuntament tingué l'honor de tocar les campanes amb comandament a distància des de l'actual Casa de la Vila, a la carretera de Colldejou.

Volem donar les gràcies a familiars del Josep Grifoll i Olivé, Joan Grifoll i Jordà i al Joan Grifoll i Bru, per haver-nos facilitat les fotos i la informació per poder completar l'adjunt article.

També trobareu més informació relacionada amb les campanes i campaners a **Ressò mont-roigenc** núm. 90 del II trimestre de 2004, on TV3 visita el campanar i les campanes amb el nou sistema automàtic digital de tocs i entrevista al Joan Grifoll i Bru "Joan Oli".